# Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2017. gada 20. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Fizisko personu aizsardzība attiecībā uz personas datu apstrādi – Direktīva 95/46/EK – 2. panta a) punkts – Jēdziens "personas dati" – Rakstiskas atbildes, kuras eksaminējamā persona sniegusi profesionālās kvalifikācijas eksāmenā – Eksaminētāja piezīmes par šīm atbildēm – 12. panta a) un b) punkts – Datu subjekta piekļuves un labojumu veikšanas tiesību apjoms

Lieta C-434/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Supreme Court* (Augstākā tiesa, Īrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2016. gada 29. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2016. gada 4. augustā, tiesvedībā

***Peter Nowak***

pret

***Data Protection Commissioner.***

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents), tiesneši A. Ross [*A. Rosas*], K. Toadere [*C. Toader*], A. Prehala [*A. Prechal*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*],

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs M. Aleksejevs [*M. Aleksejev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 22. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *P. Nowak* vārdā – *G. Rudden*, *solicitor*, un *N. Travers*, *SC*,

– *Data Protection Commissioner* vārdā – *D. Young*, *solicitor*, un *P. A. McDermott*, *SC*,

– Īrijas vārdā – *E. Creedon* un *L. Williams*, kā arī *A. Joyce*, pārstāvji, kuriem palīdz *A. Caroll*, *barrister*,

– Čehijas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vláčil*, pārstāvji,

– Grieķijas valdības vārdā – *G. Papadaki* un *S. Charitaki*, pārstāves,

* Tiesvedības valoda – angļu.

– Ungārijas valdības vārdā – *M. Z. Fehér* un *A. Pálfy*, pārstāvji,

– Austrijas valdības vārdā – *G. Eberhard*, pārstāvis,

– Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,

– Portugāles valdības vārdā – *L. Inez Fernandes* un *M. Figueiredo*, kā arī *I. Oliveira*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *D. Nardi* un *H. Kranenborg*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2017. gada 20. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvu 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV 1995, L 281, 31. lpp.).

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar strīdu starp *Peter Nowak* un *Data Protection Commissioner* (Datu aizsardzības uzraudzītājs, Īrija) par šā uzraudzītāja atteikšanos nodrošināt *P. Nowak* piekļuvi pašam sava pārbaudes darba izlabotajam eksemplāram, pamatojoties uz to, ka šajā pārbaudes darbā esošā informācija nav personas dati.

### Atbilstošās tiesību normas

#### *Savienības tiesības*

*Direktīva 95/46*

3 Direktīvas 95/46, kuras mērķis saskaņā ar tās 1. pantu ir aizsargāt fizisko personu pamattiesības un brīvības, tostarp viņu tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību saistībā ar personas datu apstrādi, kā arī novērst šķēršļus šo datu brīvai apritei, preambulas 25., 26. un 41. apsvērumā ir teikts:

> “(25) tā kā aizsardzības principi jāatspoguļo, no vienas puses, personām [..], [kas atbildīgas] par apstrādi [..], uzliktajos pienākumos, īpaši attiecībā uz datu kvalitāti, tehnisko drošību, paziņošanu uzraudzības iestādei un uz apstākļiem, kādos apstrādi var realizēt, un, no otras puses, personām, kuru dati ir apstrādes objekts, piešķirtajās tiesībās tikt informētām, ka apstrāde notiek, apspriest šos datus, pieprasīt korekcijas, bet zināmos apstākļos pat iebilst pret apstrādi;
>
> (26) tā kā aizsardzības principus jāpiemēro jebkurai informācijai par identificētu vai identificējamu personu; tā kā, lai noteiktu, vai persona ir identificējama, būtu jāņem vērā visi līdzekļi, kurus, iespējams, pamatoti izmantotu vai nu personas datu apstrādātājs, vai jebkura cita persona, lai identificētu minēto personu; tā kā aizsardzības principus nepiemēro anonīmi iesniegtiem datiem, ja datu subjekts vairs nav identificējams; [..]
>
> [..]
>
> (41) tā kā jebkurai personai jādod iespēja izmantot piekļuves tiesības apstrādāšanā esošiem datiem, kas attiecas uz šo personu, lai konkrēti pārbaudītu šo datu precizitāti un apstrādes likumību [..]”.

4 Jēdziens "personas dati" šīs direktīvas 2. panta a) punktā ir definēts kā "jebkura informācija attiecībā uz identificētu vai identificējamu fizisku personu ("datu subjektu"); identificējama persona ir tā, kuru var identificēt tieši vai netieši, norādot reģistrācijas numuru vai vienu vai vairākus šai personai raksturīgus fiziskās, fizioloģiskās, garīgās, ekonomiskās, kultūras vai sociālās identitātes faktorus".

5 Minētās direktīvas II nodaļas I iedaļā "Principi, kas attiecas uz datu kvalitāti" esošā 6. panta redakcija ir šāda:

"1. Dalībvalstis nosaka to, ka personas datiem jābūt:

a) apstrādātiem godīgi un likumīgi;

b) vāktiem konkrētiem, precīzi formulētiem un likumīgiem nolūkiem, un tos nedrīkst tālāk apstrādāt ar šiem nolūkiem nesavienojamā veidā. Turpmāka datu apstrāde vēsturiskiem, statistiskiem vai zinātniskiem nolūkiem nav uzskatāma par nesavienojamu, ar noteikumu, ka dalībvalstis sniedz atbilstošas garantijas;

c) adekvātiem, attiecīgiem un ne pārmērīgā apjomā attiecībā uz nolūkiem, kādiem tie savākti un/vai tālāk apstrādāti;

d) precīziem un nepieciešamības gadījumā atjauninātiem; jāveic visi reālie pasākumi, lai nodrošinātu, ka neprecīzus vai nepilnīgus datus, ņemot vērā to vākšanas vai turpmākās apstrādes nolūkus, dzēš vai izlabo;

e) saglabātiem veidā, kas pieļauj datu subjektu identifikāciju ne ilgāk, kā tas nepieciešams nolūkiem, kuriem datus vāca vai kuriem tos turpmāk apstrādā. Dalībvalstis nosaka atbilstošas garantijas personas datiem, kurus uzglabā ilgāku laiku, lai izmantotu vēsturiskiem, statistiskiem vai zinātniskiem nolūkiem.

2. Personas datu apstrādātājam jānodrošina 1. punkta izpilde."

6 Direktīvas 95/46 II nodaļas II iedaļā "Kritēriji datu apstrādes atzīšanai par likumīgu" esošajā 7. pantā ir noteikts:

"Dalībvalstis paredz to, ka personas datus var apstrādāt tikai, ja:

a) datu subjekts nepārprotami devis savu piekrišanu;

[..]

c) vai apstrāde vajadzīga, lai izpildītu uz personas datu apstrādātāju attiecināmas juridiskas saistības; vai

[..]

e) vai apstrāde vajadzīga sabiedrības interesēs realizējama uzdevuma izpildei vai personas datu apstrādātājam vai trešajai personai, kurai dati tiek atklāti, piešķirto oficiālo pilnvaru realizācijai;

f) vai apstrāde vajadzīga personas datu apstrādātāja vai trešo personu, kurām dati tiek atklāti, likumīgo interešu ievērošanai, izņemot, ja šīs intereses ignorē, ņemot vērā datu subjekta pamattiesību un brīvību intereses, kurām nepieciešama aizsardzība saskaņā ar 1. panta 1. punktu."

7 Minētās direktīvas 12. pantā "Piekļuves tiesības" ir noteikts:

"Dalībvalstis garantē katram datu subjektam tiesības iegūt no personas datu apstrādātāja:

a) bez ierobežojumiem, samērīgos termiņos un bez pārmērīgas vilcināšanās vai tiesu izdevumiem:

– apstiprinājumu, vai uz viņu attiecināmos datus apstrādā vai neapstrādā, un informāciju vismaz attiecībā uz apstrādes nolūkiem, attiecīgo datu kategorijām un saņēmējiem vai saņēmēju kategorijām, kuriem datus atklāj,

– paziņojumu datu subjektam saprotamā formā par apstrādē esošajiem datiem un par jebkuru pieejamu informāciju attiecībā uz datu avotu,

[..]

b) atkarībā no apstākļiem datu izlabošanu, dzēšanu vai piekļuves noslēgšanu, ja šo datu apstrāde neatbilst šīs direktīvas noteikumiem, īpaši datu nepilnības vai neprecizitātes dēļ,

c) paziņojumu trešajām personām, kurām dati atklāti, par jebkuru saskaņā ar b) apakšpunktu veikto izlabošanu, dzēšanu vai piekļuves noslēgšanu, ja vien tas neizrādās neiespējami vai nav saistīts ar nesamērīgām pūlēm."

8 Minētās direktīvas 13. pantā "Atbrīvojumi un ierobežojumi" ir noteikts:

"1. Dalībvalstis var pieņemt tiesību aktus, lai ierobežotu 6. panta 1. punktā, 10. pantā, 11. panta 1. punktā, 12. pantā un 21. pantā paredzēto pienākumu un tiesību jomu, ja šāds ierobežojums ir nepieciešams aizsargpasākums:

[..]

g) datu subjekta aizsardzībai vai citu personu tiesību un brīvību aizsardzībai.

[..]"

9 Direktīvas 95/46 14. pantā "Datu subjekta tiesības iebilst" ir paredzēts:

"Dalībvalstis piešķir datu subjektam tiesības:

a) vismaz 7. panta e) un f) apakšpunktā norādītajos gadījumos jebkurā laikā uz viņa konkrēto situāciju attiecināmu nenoraidāmu likumīgu iemeslu dēļ iebilst pret datu apstrādi, kas attiecas uz viņu, ja vien attiecīgās valsts tiesību akti neparedz citādi. Ja iebildums ir pamatots, personas datu apstrādātāja ierosinātajā apstrād[ē] vairs nedrīkst iesaistīt šos datus;

[..]."

10 Minētās direktīvas 28. pantā "Uzraudzības iestāde" ir teikts:

"1. Katra dalībvalsts paredz to, ka viena vai vairākas valsts iestādes ir atbildīgas par noteikumu, ko dalībvalstis pieņēmušas saskaņā ar šo direktīvu, piemērošanas pastāvīgu kontroli tās teritorijā.

[..]

3. Katrai iestādei ir piešķirtas:

– izmeklēšanas pilnvaras, tādas kā datu, kuri veido apstrādes darbību priekšmetu, piekļuves pilnvaras un pilnvaras ievākt tās uzraudzības pienākumu izpildei visu vajadzīgo informāciju;

– efektīvas iejaukšanās pilnvaras, tādas kā, piemēram, [..] likt noslēgt piekļuvi, dzēst vai iznīcināt datus, noteikt pagaidu vai galīgu aizliegumu datu apstrādei [..];

[..]

Uzraudzības iestādes lēmumus, kuri dod tiesības uz sūdzību procedūru, var pārsūdzēt tiesā.

4. Katra uzraudzības iestāde uzklausa jebkuras personas vai šo personu pārstāvošas apvienības iesniegtu prasību, kas saistīta ar šīs personas tiesību un brīvību aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi. Ieinteresēto personu jāinformē par prasības rezultātu.

[..]"

*Regula (ES) 2016/679*

11 Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulas (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV 2016, L 119, 1. lpp.) 99. panta 2. punktā ir noteikts, ka šo regulu piemēro no 2018. gada 25. maija. Šīs regulas 94. panta 1. punktā ir noteikts, ka no tās pašas dienas tiek atcelta Direktīva 95/46.

12 Minētās regulas 15. pantā "Datu subjekta piekļuves tiesības" ir noteikts:

"1. Datu subjektam ir tiesības saņemt no pārziņa apstiprinājumu par to, vai attiecībā uz datu subjektu tiek vai netiek apstrādāti personas dati, un, ja tiek, datu subjektam ir tiesības piekļūt attiecīgajiem datiem [..]

[..]

3. Pārzinis nodrošina apstrādē esošo personas datu kopiju. [..]

4. Tiesības saņemt 3. punktā minēto kopiju neietekmē nelabvēlīgi citu personu tiesības un brīvības."

13 Regulas 2016/679 23. pantā "Ierobežojumi" ir teikts:

"1. Saskaņā ar Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem, kas piemērojami datu pārzinim vai apstrādātājam, ar leģislatīvu pasākumu var ierobežot to pienākumu un tiesību darbības jomu, kas paredzēti 12.–22. pantā [..], – ja ar šādu ierobežojumu tiek ievērota pamattiesību un pamatbrīvību būtība un tas demokrātiskā sabiedrībā ir nepieciešams un samērīgs, lai garantētu:

[..]

e) citus svarīgus Savienības vai dalībvalsts vispārējo sabiedrības interešu mērķus, jo īpaši Savienībai vai dalībvalstij svarīgas ekonomiskās vai finanšu intereses, tostarp monetāros, budžeta un nodokļu jautājumus, sabiedrības veselību un sociālo nodrošinājumu;

[..]

i) datu subjekta aizsardzību vai citu personu tiesību un brīvību aizsardzību;

[..].”

### *Īrijas tiesības*

14 Ar *Data Protection Act 1988* (1988. gada Datu aizsardzības likums), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar *Data Protection (Amendment) Act 2003* (2003. gada Likums par grozījumiem Datu aizsardzības likumā), (turpmāk tekstā – “Datu aizsardzības likums”) ir paredzēts transponēt Direktīvu 95/46 Īrijas tiesību sistēmā. Šā likuma 1. panta 1. punktā jēdziens “personas dati” ir definēts šādi:

“dati, kas attiecas uz dzīvu personu, kura ir identificēta vai identificējama, izmantojot minētos datus vai datus kopā ar citu informāciju, kas jau ir vai varētu nonākt datu uzraudzītāja rīcībā”.

15 Piekļuves tiesības ir reglamentētas Datu aizsardzības likuma 4. pantā, kura 6. punkts, kas attiecas konkrēti uz lūgumiem piekļūt eksāmenu rezultātiem, ir izteikts šādā redakcijā:

“a) Šā panta vajadzībām uzskata, ka lūgums, ko persona iesniedz saskaņā ar šā panta 1. punktu attiecībā uz tāda eksāmena rezultātiem, kurā minētā persona ir piedalījusies, ir iesniegts
i) datumā, kad pirmo reizi tiek publiskoti eksāmena rezultāti, vai
ii) datumā, kad tiek iesniegts lūgums,

atkarībā no tā, kurš datums ir vēlāks; [..].

b) Šajā punktā ar “eksāmenu” ir saprotams jebkāds process personas zināšanu, prāta spēju, prasmju vai iemaņu novērtēšanai, ņemot vērā šīs personas sniegumu pārbaudes laikā, pildot darba pienākumus vai veicot jebkādas citas darbības.”

16 Datu aizsardzības likuma 6. pantā ir noteiktas tiesības labot un dzēst tos personas datus, kuru apstrāde neatbilst šim likumam.

17 Datu aizsardzības likuma 10. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punktā Datu aizsardzības uzraudzītājam ir noteikts pienākums izskatīt saņemto sūdzību, “ja vien viņš nesecina, ka tā ir nedibināta vai ļaunprātīga”.

## Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

18 *P. Nowak* kā praktikants bija nokārtojis pirmā līmeņa grāmatvedības eksāmenus un trīs no otrā līmeņa eksāmeniem *Institute of Chartered Accountants of Ireland* (Īrijas Zvērinātu revidentu kolēģija, turpmāk tekstā – “Zvērinātu revidentu kolēģija”). Tomēr viņš nenokārtoja stratēģisko finanšu un vadības grāmatvedības [*Strategic Finance and Management Accounting*] eksāmenu, kurā pārbaudes kārtotājiem bija atļauts izmantot savus mācību materiālus (t.s. “open book exam”).

19 Četras reizes nesekmīgi mēģinājis nokārtot šo eksāmenu, 2009. gada rudenī *P. Nowak* vispirms iesniedza sūdzību, lai apstrīdētu šā eksāmena rezultātu. Pēc tam, kad 2010. gada martā šī sūdzība tika noraidīta, 2010. gada maijā viņš, pamatojoties uz Datu aizsardzības likuma 4. pantu, iesniedza lūgumu piekļūt visiem saviem Zvērinātu revidentu kolēģijas rīcībā esošajiem personas datiem.

20 Ar 2010. gada 1. jūnija vēstuli Zvērinātu revidentu kolēģija nosūtīja *P. Nowak* 17 dokumentus, taču atteicās viņam nosūtīt viņa pārbaudes darbu, pamatojoties uz to, ka tajā nav Datu aizsardzības likumā minēto personas datu.

21 Tad *P. Nowak* vērsās pie Datu aizsardzības uzraudzītāja, lai apstrīdētu pamatojuma, ar kādu viņam tika liegts iepazīties ar savu pārbaudes darbu, dibinātību. 2010. gada jūnijā tas viņam atbildēja e-pasta vēstulē, kurā tostarp bija norādīts, ka "pārbaudes darbi parasti netiek izvērtēti [no datu aizsardzības viedokļa] [..], jo šie dokumenti parasti nav personas dati".

22 Šai Datu aizsardzības uzraudzītāja atbildei sekoja vēstuļu apmaiņa starp *P. Nowak* un šo uzraudzītāju, kura noslēdzās 2010. gada 1. jūlijā, *P. Nowak* iesniedzot oficiālu sūdzību.

23 2010. gada 21. jūlija vēstulē Datu aizsardzības uzraudzītājs informēja *P. Nowak* par to, ka, pārbaudījis lietas materiālus, tas nav konstatējis Datu aizsardzības likuma pārkāpumu pēc būtības un ka saskaņā ar šā likuma 10. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punktu, kurā ir paredzēts nedibinātu vai ļaunprātīgu sūdzību gadījums, tas ir nolēmis atstāt viņa sūdzību bez izskatīšanas. Šajā vēstulē bija arī norādīts, ka dokumenti, attiecībā uz kuriem *P. Nowak* vēlējās izmantot "tiesības izdarīt labojumus", "nav personas dati, uz kuriem attiecas Datu aizsardzības likuma 6. panta noteikumi".

24 *P. Nowak* par šo lēmumu cēla prasību *Circuit Court* (apgabaltiesa, Īrija). Tā nolēma, ka prasība ir nepieņemama tāpēc, ka nav pārsūdzama lēmuma, jo Datu aizsardzības uzraudzītājs sūdzību bija atstājis bez izskatīšanas. Pakārtoti minētā tiesa nosprieda, ka prasība ir nepamatota, jo pārbaudes darbs nav personas dati.

25 Minētās tiesas spriedumu *P. Nowak* pārsūdzēja *High Court* (Augstā tiesa, Īrija), kura šo spriedumu tomēr atstāja negrozītu. Šo *High Court* (Augstā tiesa) spriedumu savukārt apstiprināja *Court of Appeal* (Apelācijas tiesa, Īrija). Savukārt *Court of Appeal* (Apelācijas tiesa) spriedumu pārsūdzēt atļāvusī *Supreme Court* (Augstākā tiesa, Īrija) šo prasību, ko *P. Nowak* bija cēlis par Datu aizsardzības uzraudzītāja lēmumu, atzina par pieņemamu.

26 Tomēr, šaubīdamās par to, vai pārbaudes darbs var būt personas dati Direktīvas 95/46 izpratnē, *Supreme Court* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai informācija, kas ir ietverta atbildēs vai kas ir sniegta kā atbildes, kuras eksaminējamā persona sniegusi profesionālās kvalifikācijas eksāmenā, var tikt uzskatīta par personas datiem Direktīvas 95/46 izpratnē?

2) Ja uz pirmo jautājumu ir atbildams, ka šāda informācija vai tās daļa var tikt uzskatīta par personas datiem Direktīvas 95/46 izpratnē, kādi faktori ir jāņem vērā, nosakot, vai konkrētajā gadījumā pārbaudes darbs ir uzskatāms par personas datiem, un cik liela nozīme šiem faktoriem ir jāpiešķir?"

## Par prejudiciālajiem jautājumiem

27 Ar saviem jautājumiem, kuri ir jāiztirzā kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 95/46 2. panta a) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka – tādos apstākļos kā pamatlietā esošie – rakstiskās atbildes, ko eksaminējamā persona sniegusi profesionālās kvalifikācijas eksāmenā, un jebkādas eksaminētāja piezīmes par tām ir personas dati šīs tiesību normas izpratnē.

28 Šai ziņā ir jāatgādina, ka Direktīvas 95/46 2. panta a) punktā personas dati ir definēti kā "jebkura informācija attiecībā uz identificētu vai identificējamu fizisku personu". Šajā pašā tiesību normā ir noteikts, ka "identificējama persona ir tā, kuru var identificēt tieši vai netieši, norādot reģistrācijas numuru vai vienu vai vairākus šai personai raksturīgus fiziskās, fizioloģiskās, garīgās, ekonomiskās, kultūras vai sociālās identitātes faktorus".

29 Nav strīda par to, ka profesionālās kvalifikācijas eksāmenu kārtojoša persona ir fiziska persona, kas var tikt identificēta vai nu tieši – pēc sava vārda, vai netieši – pēc identifikācijas numura, kas tiek norādīts uz pārbaudes darba vai šā darba pavadlapā.

30 Pretēji tam, ko šķiet apgalvojam Datu aizsardzības uzraudzītājs, šajā kontekstā nav nozīmes tam, vai brīdī, kad tiek labots un vērtēts pārbaudes darbs, eksaminētājs spēj vai nespēj identificēt eksaminējamo personu.

31 Proti, lai datus varētu kvalificēt kā "personas datus" Direktīvas 95/46 2. panta a) punkta izpratnē, netiek prasīts, lai visa informācija, kas ļauj identificēt attiecīgo personu, atrastos vienas un tās pašas personas rīcībā (spriedums, 2016. gada 19. oktobris, *Breyer*, C-582/14, EU:C:2016:779, 43. punkts). Nav strīda arī par to, ka gadījumā, ja eksaminētājam nav zināma eksaminējamās personas identitāte brīdī, kad tiek vērtētas atbildes, ko tā sniegusi eksāmenā, eksāmenu rīkojošajam subjektam, šajā gadījumā – Zvērinātu revidentu kolēģijai, tik un tā ir informācija, kas ļauj bez grūtībām un šaubām identificēt šo eksaminējamo personu pēc tās identifikācijas numura, kas ir norādīts vai nu uz pārbaudes darba, vai šā darba pavadlapas, un tādējādi uz šo personu attiecināt atbildes, ko tā sniegusi.

32 Tomēr ir jāpārbauda, vai rakstiskās atbildes, ko eksaminējamā persona sniegusi profesionālās kvalifikācijas eksāmenā, un jebkādas eksaminētāja piezīmes par tām ir informācija par šo eksaminējamo personu Direktīvas 95/46 2. panta a) punkta izpratnē.

33 Kā Tiesa jau konstatējusi, Direktīvas 95/46 piemērojamība ir ļoti plaša un tajā paredzētie personas dati ir dažādi (spriedums, 2009. gada 7. maijs, *Rijkeboer*, C-553/07, EU:C:2009:293, 59. punkts un tajā minētā judikatūra).

34 Proti, tas, ka Direktīvas 95/46 2. panta a) punktā rodamajā jēdziena "personas dati" definīcijā ir izmantota vārdkopa "jebkuru informāciju", norāda uz Savienības likumdevēja mērķi šo jēdzienu apveltīt ar plašu nozīmi, kas neaprobežojas ar delikātu vai privāta rakstura informāciju, bet potenciāli aptver visa veida gan objektīvu, gan subjektīvu informāciju viedokļa vai vērtējumu formā, ja vien šī informācija ir "attiecībā uz" konkrēto personu.

35 Savukārt šis nupat minētais nosacījums ir izpildīts tad, kad tās satura, tās mērķa vai tās seku ziņā informācija ir saistīta ar kādu noteiktu personu.

36 Taču – kā būtībā apgalvo *P. Nowak*, Čehijas, Grieķijas, Ungārijas, Austrijas un Portugāles valdības, kā arī Eiropas Komisija – rakstiskas atbildes, ko eksaminējamā persona sniegusi profesionālās kvalifikācijas eksāmenā, ir šāda ar tās personu saistīta informācija.

37 Proti, vispirms jau šo atbilžu saturs atspoguļo eksaminējamās personas zināšanu un prasmju līmeni kādā konkrētā jomā, kā arī attiecīgajā gadījumā tās domu gājienu, spriešanas spējas un kritisko domāšanu. Rokrakstā kārtota eksāmena gadījumā atbildēs ir rodama arī informācija par tās rokrakstu.

38 Turklāt šīs atbildes tiek ievāktas ar mērķi novērtēt eksaminējamās personas profesionālās spējas un piemērotību attiecīgajam amatam.

39 Visbeidzot šīs informācijas izmantošana, kuras iznākumā attiecīgā persona vai nu sekmīgi nokārto, vai nenokārto attiecīgo eksāmenu, var skart šīs personas tiesības un intereses tādā ziņā, ka šī izmantošana var noteikt vai ietekmēt, piemēram, šīs personas iespējas strādāt tai vēlamajā profesijā vai amatā.

40 Turklāt konstatējums par to, ka rakstiskas atbildes, ko eksaminējamā persona sniegusi profesionālās kvalifikācijas eksāmenā, ir informācija par šo eksaminējamo personu tās satura, mērķa un seku dēļ, atbilst patiesībai arī tad, kad – kā tas ir noticis šajā gadījumā – eksāmenā ir ļauts izmantot savus mācību materiālus.

41 Proti, kā savu secinājumu 24. punktā norāda ģenerāladvokāte, ikviena eksāmena mērķis ir noskaidrot kādas konkrētas, t.i., eksaminējamās personas, individuālo sniegumu, nevis – atšķirībā tostarp no reprezentatīvas aptaujas – iegūt ar šo personu nesaistītu informāciju.

42 Attiecībā uz eksaminētāja piezīmēm par eksaminējamās personas atbildēm ir jākonstatē, ka tās – gluži tāpat kā eksaminējamās personas eksāmenā sniegtās atbildes – ir informācija par šo eksaminējamo personu.

43 Šo piezīmju saturs atspoguļo eksaminētāja viedokli vai vērtējumu par eksaminējamās personas individuālo sniegumu eksāmenā, konkrēti, par tās zināšanām un prasmēm attiecīgajā jomā. Turklāt šo piezīmju mērķis tieši ir dokumentēt to, kā eksaminētājs novērtē eksaminējamās personas sniegumu, un tās, kā norādīts šā sprieduma 39. punktā, var radīt sekas šai personai.

44 Konstatējumu par to, ka eksaminētāja piezīmes par atbildēm, ko eksaminējamā persona sniegusi profesionālās kvalifikācijas eksāmenā, ir ar šo eksaminējamo personu saistīta informācija šo piezīmju satura, mērķa un seku dēļ, neliek apšaubīt fakts, ka šīs piezīmes ir arī informācija par pašu eksaminētāju.

45 Proti, viena un tā pati informācija var attiekties uz vairākām fiziskām personām un tādējādi šo personu gadījumā, ja vien tās ir identificētas vai identificējamas, būt personas dati Direktīvas 95/46 2. panta a) punkta izpratnē.

46 Turklāt – pretēji tam, ko apgalvo Datu aizsardzības uzraudzītājs un Īrijas valdība – rakstisko atbilžu, ko profesionālās kvalifikācijas eksāmenā sniegusi eksaminējamā persona, un iespējamo eksaminētāja piezīmju par šīm atbildēm kvalificējamību par personas datiem neietekmē apstāklis, ka šī kvalificēšana šai eksaminētajai personai principā dod tiesības piekļūt šiem datiem un veikt tajos labojumus saskaņā ar Direktīvas 95/46 12. panta a) un b) punktu.

47 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina – kā tiesas sēdē izklāstīja Komisija –, ka ar šo kvalifikāciju ir saistīta un no tās ir atkarīga virkne Direktīvā 95/46 paredzēto principu un garantiju.

48 Proti, no Direktīvas 95/46 preambulas 25. apsvēruma izriet, ka tajā paredzētie aizsardzības principi tiek iemiesoti, pirmkārt, datus apstrādājošajiem subjektiem uzliktajos pienākumos, īpaši attiecībā uz datu kvalitāti, tehnisko drošību, paziņošanu uzraudzības iestādei un apstākļiem, kādos apstrāde var tikt veikta, un, otrkārt, personām, kuru dati ir apstrādes objekts, piešķirtajās tiesībās tikt informētām par šo apstrādi, piekļūt šiem datiem, pieprasīt labojumu izdarīšanu tajos vai pat noteiktos apstākļos iebilst pret apstrādi.

49 Tādējādi, ja informācija par eksaminējamo personu, kas ir ietverta gan atbildēs, ko tā sniegusi profesionālās kvalifikācijas eksāmenā, gan eksaminētāja piezīmēs par šīm atbildēm, nebūtu kvalificējama kā "personas dati", šī informācija tiktu pilnībā izslēgta no pienākuma ne tikai ievērot personas datu aizsardzības jomā esošos principus un garantijas, proti, Direktīvas 95/46 6. un 7. pantā paredzētos principus par šo datu kvalitāti un to apstrādes leģitimāciju, bet arī nodrošināt šīs direktīvas 12. un 14. pantā paredzētās datu subjekta tiesības šiem datiem piekļūt, izdarīt tajos labojumus un iebilst, kā arī no uzraudzības iestādes saskaņā ar minētās direktīvas 28. pantu veicamās uzraudzības.

50 Kā savu secinājumu 26. punktā norāda ģenerāldvokāte, nav strīda par to, ka eksāmenu kārtojošajai personai ir tostarp no tās privātās dzīves neaizskaramības atvedināta leģitīma interese spēt iebilst pret to, ka šajā eksāmenā sniegtās atbildes un ar tām saistītās eksaminētāja piezīmes tiek apstrādātas ārpus eksāmena procedūras, konkrēti, pret to, ka tās bez viņas piekrišanas tiek nodotas trešajām personām vai pat publiskotas. Eksāmena rīkotājam kā par datu apstrādi atbildīgajam subjektam ir arīdzan jānodrošina, ka šīs atbildes un piezīmes tiek glabātas tādējādi, lai novērstu, ka tām varētu prettiesiski piekļūt trešās personas.

51 Turklāt ir jākonstatē, ka Direktīvas 95/46 12. panta a) un b) punktā paredzētās piekļuves un labojumu izdarīšanas tiesības var būt pamatotas arī attiecībā gan uz rakstiskajām atbildēm, kuras eksaminējamā persona sniegusi profesionālās kvalifikācijas eksāmenā, gan uz iespējamajām eksaminētāja piezīmēm par tām.

52 Direktīvas 95/46 12. panta b) punktā paredzētās labojumu izdarīšanas tiesības, protams, nenozīmē, ka eksaminējamā persona varētu *a posteriori* "labot" "nepareizās" atbildes.

53 Proti, no Direktīvas 95/46 6. panta 1. punkta d) apakšpunkta izriet, ka personas datu precizitāte un pilnīgums ir jānovērtē, ņemot vērā datu ievākšanas mērķi. Eksaminējamās personas atbilžu gadījumā šis mērķis ir spēt novērtēt šīs eksaminējamās personas zināšanu un prasmju līmeni eksāmena dienā. Taču šo līmeni tieši atspoguļo iespējamās kļūdas šajās atbildēs. Līdz ar to šādas kļūdas nekādā ziņā nav neprecizitāte Direktīvas 95/46 izpratnē, kas dotu tiesības izdarīt labojumus saskaņā ar tās 12. panta b) punktu.

54 Taču ir iespējamas situācijas, kurās kādas eksaminējamās personas atbildes un eksaminētāja piezīmes par šīm atbildēm izrādās esam neprecīzas Direktīvas 95/46 6. panta 1. punkta d) apakšpunkta izpratnē, piemēram, tāpēc, ka kļūdas pēc pārbaudes darbi ir samainīti tā, ka uz konkrēto eksaminējamo personu ir attiecinātas kādas citas eksaminējamās personas atbildes, vai kāda šīs eksaminējamās personas atbildes ietverošo lapu daļa ir pazaudēta un tā rezultātā minētās atbildes nav pilnīgas, vai arī tāpēc, ka jebkādas eksaminētāja piezīmes pareizi nedokumentē vērtējumu, ko tas veicis attiecībā uz konkrētās eksaminējamās personas atbildēm.

55 Turklāt, kā savu secinājumu 37. punktā norāda ģenerāladvokāte, nav izslēdzams, ka eksaminējamajai personai saskaņā ar Direktīvas 95/46 12. panta b) punktu ir tiesības prasīt par datu apstrādi atbildīgajam subjektam, lai viņas eksāmena atbildes un eksaminētāja piezīmes par tām pēc kāda laika tiktu dzēstas, t.i., iznīcinātas. Proti, saskaņā ar šīs direktīvas 6. panta 1. punkta e) apakšpunktu personas dati principā var tikt saglabāti veidā, kas ļauj identificēt datu subjektu, ne ilgāk, kā tas ir nepieciešams nolūkiem, kuriem tie ir ievākti vai tiek turpmāk apstrādāti. Taču, ņemot vērā mērķi, kādam gan eksaminējamā persona sniedz atbildes eksāmenā, gan eksaminētājs izdara piezīmes par šīm atbildēm, to saglabāšana tādā veidā, kas ļauj identificēt eksaminējamo personu, *a priori*, nešķiet vairs esam vajadzīga pēc tam, kad eksāmena procedūra ir galīgi noslēgusies un vairs nav pārsūdzama, un tādējādi šīm atbildēm un piezīmēm vairs nav pierādījuma spēka.

56 Tā kā tādējādi var tikt pārbaudīts, vai rakstiskās atbildes, ko eksaminējamā persona sniegusi profesionālās kvalifikācijas eksāmenā, un jebkādas eksaminētāja piezīmes par tām tostarp ir pareizas un saglabājamas Direktīvas 95/46 6. panta 1. punkta d) un e) apakšpunkta izpratnē un vai tās var tikt labotas vai dzēstas šīs direktīvas 12. panta b) punkta izpratnē, ir jāuzskata, ka tas, ka eksaminējamajai personai tiek dotas tiesības piekļūt šīm atbildēm un piezīmēm saskaņā ar šīs direktīvas 12. panta a) punktu, atbilst minētās direktīvas mērķim garantēt, ka ar šo eksaminējamo personu saistīto datu apstrādes ziņā šīs personas tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību tiek aizsargātas (*a contrario* skat. spriedumu, 2014. gada 17. jūlijs, *YS* u.c., C-141/12 un C-372/12, EU:C:2014:2081, 45. un 46. punkts) neatkarīgi no tā, vai šai eksaminējamajai personai šādas piekļuves tiesības ir vai nav arīdzan saskaņā ar eksāmena procedūrai piemērojamo valsts tiesisko regulējumu.

57 Šajā kontekstā ir jāatgādina, ka, lai pamattiesības uz privātās dzīves neaizskaramību būtu aizsargātas, ikvienai fiziskai personai tostarp ir jāspēj pārliecināties, ka viņas personas dati ir pareizi un ka tie tiek apstrādāti likumīgi. Kā izriet no Direktīvas 95/46 preambulas 41. apsvēruma, datu subjektam saskaņā ar šīs direktīvas 12. panta a) punktu ir tiesības piekļūt saviem apstrādātajiem personas datiem tieši tālab, lai varētu veikt vajadzīgās pārbaudes. Šīs piekļuves tiesības tostarp ir nepieciešamas, lai datu subjekts vajadzības gadījumā varētu panākt, lai par datu apstrādi atbildīgā persona tos labo, dzēš vai neļauj nevienam ar tiem iepazīties, un līdz ar to izmantot minētās direktīvas 12. panta b) punkta paredzētās tiesības (spriedums, 2014. gada 17. jūlijs, *YS* u.c., C-141/12 un C-372/12, EU:C:2014:2081, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).

58 Visbeidzot ir jākonstatē, pirmkārt, ka Direktīvas 95/46 12. panta a) un b) punktā paredzētās piekļuves un labojumu izdarīšanas tiesības neattiecas uz eksāmena jautājumiem, kuri paši par sevi nav ar eksaminējamo personu saistīti personas dati.

59 Otrkārt, gan Direktīvā 95/46, gan to aizstājošajā Regulā 2016/679 ir paredzēti šo tiesību ierobežojumi.

60 Tādējādi atbilstoši Direktīvas 95/46 13. panta 1. punkta g) apakšpunktam dalībvalstis var pieņemt tiesību aktus, lai ierobežotu tostarp 6. panta 1. punktā un 12. pantā paredzēto pienākumu un tiesību apjomu, ja šāds ierobežojums ir citu personu tiesību un brīvību aizsardzībai nepieciešams pasākums.

61 Šis, pašreiz Direktīvas 95/46 13. panta 1. punktā rodamais ierobežojumu iemeslu uzskaitījums Regulas 2016/679 23. panta 1. punkta e) apakšpunktā ir papildināts arī ar vajadzību nodrošināt "citus svarīgus Savienības vai dalībvalsts vispārējo sabiedrības interešu mērķus". Turklāt datu subjekta piekļuves tiesības reglamentējošajā Regulas 2016/679 15. panta 4. punktā ir paredzēts, ka tiesības saņemt personas datu kopiju nedrīkst nelabvēlīgi ietekmēt citu personu tiesības un brīvības.

62 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Direktīvas 95/46 2. panta a) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka – tādos apstākļos kā pamatlietā esošie – rakstiskās atbildes, ko eksaminējamā persona sniegusi profesionālās kvalifikācijas eksāmenā, un jebkādas eksaminētāja piezīmes par šīm atbildēm ir personas dati šīs tiesību normas izpratnē.

## Par tiesāšanās izdevumiem

63 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

**Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvas 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti 2. panta a) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka – tādos apstākļos kā pamatlietā esošie – rakstiskās atbildes, ko eksaminējamā persona sniegusi profesionālās kvalifikācijas eksāmenā, un jebkādas eksaminētāja piezīmes par šīm atbildēm ir personas dati šīs tiesību normas izpratnē.**

[Paraksti]